

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΜΣ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ»

Οδηγός Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
1. Προδιαγραφές Κειμένου	3
2. Η Δομή των Επιστημονικών Εργασιών	4
Πρωτοσέλιδο	4
Επιτομή (abstract)	4
Εισαγωγή	4
Βιβλιογραφική ανασκόπηση	4
Μεθοδολογία κοινωνικής έρευνας	5
Αποτελέσματα	5
Συμπεράσματα	5
Βιβλιογραφία.....	5
3. Βιβλιογραφικές Αναφορές	5
Βιβλιογραφική αναφορά σε βιβλίο.....	7
Βιβλιογραφική αναφορά σε επιστημονικό περιοδικό	7
Βιβλιογραφική αναφορά σε κεφάλαιο από συλλογικό τόμο.....	8
Βιβλιογραφική αναφορά από πρακτικά συνεδρίων ή συμποσίων.....	8
Βιβλιογραφική αναφορά από διδακτορικές διατριβές και διπλωματικές εργασίες	9
Βιβλιογραφική αναφορά από εφημερίδες και περιοδικά	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
4. Κανόνες Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών	10
Πρακτικοί κανόνες αποφυγής της λογοκλοπής.....	11

Εισαγωγή

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ αξιολογούνται στο τέλος κάθε εξαμήνου μέσω γραπτών απαλλακτικών εργασιών. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα, γνωστοποιούνται στην αρχή του ακαδημαϊκού εξαμήνου από τον/την διδάσκοντα/ουσα- υπευθύνου/συντονιστή του μαθήματος και αναγράφονται επίσης στην φόρμα περιγραφής (περίγραμμα) του κάθε μαθήματος που είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του ΠΜΣ καλούνται να καταθέσουν, σε ειδικό έντυπο στην Γραμματεία του Τμήματος, δήλωση του θέματος της διπλωματικής εργασίας, το οποίο έχει επιλεγεί σε συνεννόηση με έναν/μία επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια. Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπο. Όλες οι μεταπτυχιακές εργασίες θα πρέπει να αποδέχονται τις αρχές Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας του Ιδρύματος. Ο τρόπος συγγραφής των Επιστημονικών Εργασιών κατά την διάρκεια των εξαμήνων φοίτησης καθώς και της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας έχει συγκεκριμένες προδιαγραφές οι οποίες αποτυπώνονται στον ανά χείρας Οδηγό.

1. Προδιαγραφές Κειμένου

- Γλώσσα: Ελληνικά
- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Χαρακτήρες: μέγεθος γραμματοσειράς 12 στο κείμενο, μέγεθος γραμματοσειράς 10 στις υποσημειώσεις
- Διάστημα: 1,5
- Υποσημειώσεις: Θα πρέπει να φέρουν συνεχή αρίθμηση.
- Ενότητες και Τίτλοι: Οι ενότητες του κειμένου της εργασίας θα πρέπει να είναι αριθμημένες. Ο τίτλος κάθε ενότητας θα πρέπει να είναι με κεφαλαία, Times New Roman, μέγεθος γραμματοσειράς 12, Bold.
- Εικόνες/ Πίνακες: Παρατίθενται εντός του κειμένου πλησιέστερα του σημείου αναφοράς.
- Για την εκπόνηση των εργασιών προβλέπεται χρήση του συστήματος παραπομπών και αναφορών APA.

2. Η Δομή των Επιστημονικών Εργασιών

Μια Επιστημονική Εργασία συνήθως περιλαμβάνει:

Πρωτοσέλιδο

Περιλαμβάνει βασικές πληροφορίες όσον αφορά την εργασία και τον/την συγγραφέα. Συγκεκριμένα: ο τίτλος της εργασίας -ο οποίος βασίζεται στην κεντρική προβληματική της εργασίας-, το όνομα/τα ονόματα του συγγραφέα/των συγγραφέων, το όνομα/τα ονόματα του/της επιβλέποντα/επιβλέπουσας καθηγητή/καθηγήτριας ή των επιβλεπόντων/πουσών καθηγητών/τριών, τα στοιχεία του εκπαιδευτικού/ερευνητικού ιδρύματος (Πανεπιστήμιο, Σχολή και Τμήμα φοίτησης), το ακαδημαϊκό εξάμηνο και η ημερομηνία υποβολής, αποτελούν βασικές πληροφορίες που παρατίθενται στο Εξώφυλλο.

Επιτομή (abstract) (στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα)

Αποτελεί μια περιεκτική σύνοψη της εργασίας κεντρίζοντας στο σκοπό, την μεθοδολογική διαδρομή που ακολουθήθηκε κατά την διάρκεια υλοποίησής της, τα ευρήματα που ανέκυψαν καθώς και τα βασικά συμπεράσματα. Την περίληψη ακολουθούν τα *Περιεχόμενα της εργασίας*, και *Κατάλογοι εικόνων, πινάκων, Συνομειώσεων και ακρωνυμίων* που εμφανίζονται εντός του κειμένου της εργασίας.

Εισαγωγή

Περιλαμβάνει το αντικείμενο της εργασίας, ανάλυση του σκοπού της, σκιαγράφηση των ερωτημάτων που τίθενται και της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε, όπως και τους λόγους για τους οποίους είναι σημαντική η μελέτη του συγκεκριμένου αντικειμένου.

Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Πρόκειται για το αποτέλεσμα συνθετικής ανάλυσης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση είναι μια σύνθετη και εξαντλητική διαδικασία που αναπτύσσεται με βάση τους στόχους που έχουν τεθεί. Φέρνει σε θεωρητική επαφή τους/τις φοιτητές/τριες με το πεδίο μελέτης. Ο/η φοιτητής/τρια καλείται να αποδείξει ότι έχει αποκτήσει μια κριτική αντίληψη για την βιβλιογραφία που έχει επεξεργαστεί,

και ότι κατανοεί τις θεωρίες, τις ιδέες, τα χαρακτηριστικά, και τις τάσεις που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ερευνητικό πεδίο.

Μεθοδολογία κοινωνικής έρευνας

Η μεθοδολογία συνιστά την πιο κρίσιμη ενότητα της εργασίας καθώς περιγράφει το ερευνητικό πλαίσιο, τις διαδικασίες επιλογής του δείγματος/την περιγραφή και την αιτιολόγηση του δείγματος, την ερευνητική διαδικασία και τις τεχνικές που εφαρμόστηκαν, τη χρονική διάρκεια και το χρονοδιάγραμμα εργασιών καθώς και τον τρόπο ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων.

Αποτελέσματα:

Παρατίθενται τα ευρήματα ανάλογα του τρόπου ανάλυσης και της μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε (π.χ. ποσοτικές, ποιοτικές, μεικτές μέθοδοι κοινωνικής έρευνας).

Συμπεράσματα:

Στο σημείο αυτό, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τριας παραθέτει με συνοπτικό τρόπο τα βασικά σημεία της ανάλυσης που προηγήθηκε στο κύριο μέρος της εργασίας.

Βιβλιογραφία:

Όλο το βιβλιογραφικό υλικό καθώς και πρόσθετες πηγές που παραπέμπονται εντός του κειμένου της εργασίας καταγράφεται και παρατίθεται στις τελευταίες σελίδες της επιστημονικής μελέτης. Η εργασία δύναται να περιλαμβάνει και Παράρτημα ή Παραρτήματα, παραθέτοντας πιθανά εργαλεία συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, υλικό δευτερογενούς ανάλυσης, έντυπο ενημέρης συγκατάθεσης συμμετοχής σε έρευνα, καθώς και οποιοδήποτε άλλο υλικό που συμπληρώνει το κυρίως κείμενο της εργασίας.

3. Βιβλιογραφικές Αναφορές

Αποτελεί υποχρέωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών, κατά τη συγγραφή μιας εργασίας, να ξεχωρίζουν σαφώς ποιο μέρος της εργασίας είναι δικό τους και ποιο μέρος έχει υιοθετηθεί, καθώς επίσης να παρέχουν πλήρεις και συστηματικές παραπομπές για κάθε είδους «δάνειο» που έχουν χρησιμοποιήσει κατά την εκπόνηση

της εργασίας τους. Παραπομπές δεν χρειάζονται μόνο για τη χρήση φράσεων ή αποσπασμάτων κειμένου, αλλά επίσης για τη χρήση γραφημάτων, χαρτών, σκαριφημάτων, διαγραμμάτων, πινάκων, ερωτηματολογίων, ταινιών, βίντεο, εικόνων, φωτογραφιών, μουσικής ή οποιουδήποτε άλλου οπτικοακουστικού υλικού. Εξάλλου, η δημοσίευση τέτοιων στοιχείων ή υλικών χωρίς αναφορά στην πηγή, αλλά και χωρίς τη συγκατάθεση του δημιουργού παραβιάζει το νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα.

Όταν σε μια εργασία υπάρχουν παραθέματα λέξη-προς-λέξη ή πιστή αναπαραγωγή κάποιου υλικού δεν αρκεί να γίνεται μια γενική αναφορά στην πηγή. Μια τέτοια παράλειψη αποτελεί μορφή «κρυμμένου» παραθέματος και άρα μορφή λογοκλοπής. Συνεπώς, όταν χρησιμοποιούνται αυτούσια στοιχεία, αποσπάσματα, φράσεις ή ακόμα και ξεχωριστές λέξεις από κάποια έντυπη ή ηλεκτρονική πηγή πρέπει να τοποθετούνται σε διπλά εισαγωγικά («...») και να σημειώνεται η σελίδα από την οποία προέρχονται. Εάν δε το παράθεμα ξεπερνά τις τρεις- τέσσερις γραμμές θα πρέπει να εμφανίζεται, όχι μόνο σε εισαγωγικά, αλλά, σε ξεχωριστή παράγραφο και με μεγαλύτερο περιθώριο αριστερά και δεξιά από το κυρίως κείμενο.

Όταν γίνεται αναφορά σε «δευτερεύουσες πηγές», δηλαδή στοιχεία ή παραθέματα ενός συγγραφέα που αναφέρονται σε κάποιον άλλον, όποια μορφή και αν έχει αυτή η αναφορά, θα πρέπει, αφού γίνει έλεγχος της ορθότητας της αναφοράς (εφόσον αυτό είναι εφικτό), να γίνεται σαφές ότι το παράθεμα προέρχεται όχι από το αρχικό βιβλίο, άρθρο κ.λπ., αλλά από άλλη πηγή. Σε αυτήν την περίπτωση, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια πρέπει να παραπέμψει τόσο στην πηγή του αρχικού αποσπάσματος, υλικού κ.λπ. όσο και στην πηγή στη οποία έχει χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια. Γενικά, οι φοιτητές/τριες δεν πρέπει να κάνουν «κατάχρηση» της αναφοράς σε δευτερεύουσες πηγές και να καταφεύγουν σε αυτές μόνο όταν δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στην αρχική βιβλιογραφική αναφορά (δηλαδή στο αρχικό βιβλίο, άρθρο, κ.λπ.). Να σημειωθεί ότι η χρήση εικονικών παραπομπών αποτελεί μια από τις πιο ένοχες παρατυπίες κατά τη συγγραφή εργασιών και στην ουσία πρόκειται για εξαπάτηση των υπευθύνων καθηγητών για την αξιολόγηση των εργασιών αυτών.

Η βιβλιογραφική παραπομπή εντός του κειμένου τοποθετείται σε παρένθεση. Παραδείγματα: (Παρασκευάς, 2005, σσ. 108-109) ή στην περίπτωση δύο συγγραφέων

(Σιδηρά & Μιχαηλίδης, 2007) ή στην περίπτωση άνω των δύο συγγραφέων (Μιχαηλίδης, κ.ά., 2018) ή στην περίπτωση παραπομπών στον ίδιο συγγραφέα σε περισσότερων της μιας εκδόσεων στην ίδια χρονιά χρησιμοποιούνται τα γράμματα α,β,γ, κ.ο.κ. (Μιχαηλίδης, 2018α, 2018β, 2018γ).

Η Βιβλιογραφία στο τέλος της εργασίας καταρτίζεται σε αλφαβητική σειρά βάσει του επιθέτου του συγγραφέα. Ελληνόγλωσσες και ξενόγλωσσες βιβλιογραφικές αναφορές παρατίθενται σε αντιστοιχία με τον παρακάτω πίνακα.

Αα	Aa	Ηη	--	Νν	Nn	Υυ	Uu
Ββ	Bb	--	Ηη	Ξξ	--	--	Vv
Γγ	Cc	Θθ	--	Οο	Oo	--	Ww
Δδ	Dd	Ιι	Ιι	Ππ	Pp	Φφ	--
Εε	Ee	--	Ζζ	--	Qq	Χχ	Xx
--	Ff	Κκ	Κκ	Ρρ	Rr	Ψψ	--
Ζζ	--	Λλ	Λλ	Σσ	Ss	Ωω	--
--	Gg	Μμ	Μμ	Ττ	Tt	--	Zz

Το σύνολο των παραπομπών εντός του κειμένου παρατίθενται εντός της βιβλιογραφίας. Οι βιβλιογραφικές αναφορές παρατίθενται στο τέλος του κειμένου με τη μορφή λίστας σε αλφαβητική σειρά, ακολουθώντας το στυλ γραφής APA (American Psychology Association). Η παράθεση των βιβλιογραφικών παραπομπών διαφέρει ανάλογα το είδος της δημοσίευσης. Ακολουθούν σχετικά παραδείγματα ανά κατηγορία:

Βιβλιογραφική αναφορά σε βιβλίο

Συγγραφέας, Α. (Έτος δημοσίευσης). *Τίτλος*. Πόλη: Εκδότης.

Ενδεικτικά παραδείγματα

Βλάχου, Ε. (2022). *Οι Κανόνες Αποκλεισμού των Επιχειρήσεων στις Δημόσιες Συμβάσεις. Εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο με αναφορά στο σύστημα άλλων κρατών μελών της Ε.Ε., της Παγκόσμιας Τράπεζας και των Η.Π.Α.* Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Γρηγορίου, Π. (2002). *Το μέλλον της συνοχής του ευρωπαϊκού χώρου*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Μαραγκουδάκης, Μ. (2010). *Αμερικανικός Φονταμενταλισμός*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Βιβλιογραφική αναφορά σε επιστημονικό περιοδικό

Συγγραφέας, Α. (Έτος δημοσίευσης). Τίτλος άρθρου, *Περιοδικό, Τόμος (τεύχος)*, Σελίδες, ψηφιακό αναγνωριστικό αντικειμένου (doi).

Ενδεικτικά παραδείγματα

Kouroutzas, C., Palamari, V. (2024). Opening the black boxes of the black carpet in the era of risk society: a sociological analysis of AI, algorithms and big data at work through the case study of the Greek postal services, *AI & Soc.* <https://doi.org/10.1007/s00146-024-01916-0>

Nagopoulos, N. (2013). The Rationalization of Social Services in Greece in the framework of European Social Policy, *International Journal of Criminology and Sociological Theory*, 6 (1), 1093-1102.

Βιβλιογραφική αναφορά σε κεφάλαιο από συλλογικό τόμο

Συγγραφέας, Α. Α. (Έτος δημοσίευσης). Τίτλος κεφαλαίου. Στο Αρχικό του μικρού ονόματος. Επώνυμο, (Επιμ.), *Τίτλος βιβλίου*, 1^η εκδ, Τόπος: Εκδότης, Σελίδες.

Ενδεικτικά παραδείγματα

Korres, G. (2011). Mapping the Innovation Activities in Europe. in P. Ordóñez de Pablos & J. Zhao (eds.), *Regional Innovation Systems and Sustainable Development: Emerging Technologies*. N.Y.: IGI Global Publishers, pp. 202-209.

Marangudakis M. (2019). Breaching Fortress Europe: The liminal consequences of the Greek Migrant Crisis. In: A. Horvath, M. I. Bença & J. Davison (Eds.). *Walling, Boundaries and Liminality; A Political Anthropology of Transformations*. London: Routledge, pp.135-154.

Βιβλιογραφική αναφορά από πρακτικά συνεδρίων ή συμποσίων

Συγγραφέας, Α.Α. (Ημερομηνία). Τίτλος εργασίας. Στο Α. Επιμελητής & Β. Επιμελητής (Επιμ.), *Title of proceedings* (page numbers). Εκδότης. Ψηφιακό αναγνωριστικό αντικειμένου (doi).

Ενδεικτικά παραδείγματα

Savvakis, M. (2021). The Pandemic Condition and Contradictory Paradigms of Social Interactions: New Challenges for Qualitative Social Research. In J. R. Hernandez-

Carrion & S. Khadhraoui-Ontunç (Eds.), *International Paris Conference on Social Sciences-VI* (pp. 126-136). Liberty Publications.

Βιβλιογραφική αναφορά σε ιστοσελίδα

Επίθετο, Αρχικό ονόματος. (Έτος, Μήνας ημέρα). Τίτλος άρθρου . Τίτλος σελίδας. URL.
Κρητικός, Α. & Παγουλάτος, Γ. (Ιανουάριος 2023). Made in Europe: Μια Πράσινη Βιομηχανική Στρατηγική της ΕΕ απέναντι στον προστατευτισμό ΗΠΑ και Κίνας. Policy Paper #123, Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής. Διαθέσιμο στο: <https://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2023/01/Policy-paper-132-Kritikos-and-Pagoulatos-EL-draft-FINAL.pdf>

Παπακώστας, Α. (26 Δεκεμβρίου 2021). Flash Eurobarometer 289 (Παρακολουθώντας τις Κοινωνικές Επιπτώσεις της Κρίσης: Δημόσιες Αντιλήψεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, κύμα 4) [Data set]. Κατάλογος Δεδομένων SoDaNet. Διαθέσιμο στο: <https://doi.org/10.17903/FK2/T7ZCZ7>
https://search.gesis.org/research_data/ZA5441

Βιβλιογραφική αναφορά από διδακτορικές διατριβές και διπλωματικές εργασίες
Συγγραφέας, Α. Α. (Έτος). Τίτλος (Αριθμός δημοσίευσης, αν υπάρχει) [Διδακτορική διατριβή/Μεταπτυχιακή διατριβή/Μεταπτυχιακή διατριβή, Όνομα Ιδρύματος].
Ψηφιακό αναγνωριστικό αντικειμένου (doi) ή Σύνδεσμος Url.

Ενδεικτικά παραδείγματα

Ρακκάς, Γ. (2017). *Πολυπολιτισμός και κοινωνική συνοχή: Έλληνες και μετανάστες στη γειτονιά του Αγίου Παντελεήμονα* (41964) [Διδακτορική Διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Τμήμα Κοινωνιολογίας]. [10.12681/eadd/41964](https://doi.org/10.12681/eadd/41964)

Για περισσότερες πληροφορίες ως προς τον τρόπο βιβλιογραφικής αναφοράς και συγκρότησης της βιβλιογραφικής λίστας μπορείτε να επισκεφτείτε τον παρακάτω σύνδεσμο: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples>

4. Κανόνες Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών

Βάσει του Κανονιστικού πλαισίου που διέπει την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, κυρίαρχα δικαιώματα των φοιτητών αποτελούν το δικαίωμα στη μάθηση και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών, στο πλαίσιο που επιβάλλει ο σεβασμός των βασικών αρχών της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας. Το ΠΜΣ προωθεί την εκπόνηση εργασιών υψηλού επιπέδου από τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες. Υπογραμμίζεται ότι τα θέματα που αφορούν στη συγγραφή και τεκμηρίωση των επιστημονικών εργασιών βασίζονται στους κανόνες και στα όρια που θέτει η ακαδημαϊκή ελευθερία κυρίως στην κατοχύρωση και αναγνώριση του έργου των συγγραφέων και των ερευνητών. Βασικός κανόνες είναι η πλήρης αναγνώριση και αναφορά των πηγών πάνω στις οποίες βασίστηκε η εργασία. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες υποχρεούνται επίσης να καταθέσουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. πριν την υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρουν τα ακόλουθα: *«Είμαι συγγραφέας αυτής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων ή ιδεών, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά, ειδικά για τη συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία»*. Η ανίχνευση του φαινομένου της λογοκλοπής μπορεί να επιφέρει πειθαρχικές ή ακόμη και ποινικές κυρώσεις.

Τόσο η λογοκλοπή, όσο και η μεταποίηση κειμένων όχι μόνο δεν προάγουν, αλλά επιπλέον αντιμάχονται τη γνώση. Λογοκλοπή είναι οποιαδήποτε, εκούσια ή ακούσια, αναφορά στο έργο, τα λόγια, ή τις πρωτότυπες ιδέες ενός άλλου χωρίς να γίνεται σαφής παραπομπή στην πηγή. Η έκταση της λογοκλοπής μπορεί να ποικίλλει από μια μεμονωμένη φράση, πρόταση ή εδάφιο μέχρι και ολόκληρη εργασία, η οποία είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο ή προέρχεται από άλλη πηγή, δημοσιευμένη ή μη. Η λογοκλοπή μπορεί να είναι «άμεση», δηλαδή να είναι μια απλή αντιγραφή με την απουσία παραπομπών, ή «έμμεση», ως προϊόν σύνθεσης αποσπασματικά μεταφερομένων αυτούσιων εδαφίων σε νέα μορφή κειμένου, πάλι χωρίς παραπομπή. Μπορεί να έχει το χαρακτήρα «παραφράσης», η οποία στην ουσία είναι

μια κλοπή απόψεων και επιστημονικών τοποθετήσεων και αποτελεί μια μορφή «παραλλαγής» ή «μεταποίησης» του πρωτοτύπου στην περίπτωση που δεν δίδεται παραπομπή. Μπορεί επίσης να είναι μια ελλιπής αναφορά και αναγνώριση της πηγής, στην περίπτωση που δίδεται μεν παραπομπή, αλλά μόνο για ένα μέρος του μεταφερόμενου κειμένου, ενώ το υπόλοιπο εξακολουθεί να είναι προϊόν λογοκλοπής. Να αναφερθεί επίσης ότι ορισμένες ενέργειες δεν αποτελούν μόνο αναγνωρίσιμες περιπτώσεις λογοκλοπής, όπως η αντιγραφή τμημάτων κειμένου από κάποια πηγή χωρίς αναφορά και χωρίς εισαγωγικά, αλλά και πράξεις εξαπάτησης, που παραβιάζουν βάνουσα τους κώδικες της ακαδημαϊκής ακεραιότητας.

Τέτοιες περιπτώσεις είναι:

- Η ανάθεση σε τρίτο πρόσωπο της εκπόνησης μέρους ή ολόκληρης μιας εργασίας και ειδικότερα η αγορά, η κλοπή ή ο δανεισμός μιας έτοιμης εργασίας.
- Η αντιγραφή μιας εργασίας ή ενός άρθρου από το διαδίκτυο.
- Η συνεργασία φοιτητών για τη συγγραφή μια εργασίας χωρίς αυτό να δηλωθεί και χωρίς την έγκριση του/της διδάσκοντα/ουσας.
- Η εκπόνηση μέρους ή όλου μιας εργασίας για λογαριασμό τρίτου (με πληρωμή ή χωρίς πληρωμή).
- Η αντιγραφή τμημάτων κειμένου από κάποια πηγή χωρίς αναφορά και χωρίς εισαγωγικά.
- Η χρήση μιας μοναδικής εργασίας σε δύο ή περισσότερα μαθήματα ή όταν μια εργασία ή εκτεταμένο μέρος της ενσωματώνεται στον κορμό της πτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας χωρίς μάλιστα να γίνεται κάποια σχετική αναφορά.
- Η παρουσίαση της εργασίας τρίτου ως προϊόν προσωπικής εργασίας.

Πρακτικοί κανόνες αποφυγής της λογοκλοπής

Μερικοί σημαντικοί και πρακτικοί κανόνες εργασίας προς τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ως προς την αποφυγή της λογοκλοπής είναι οι εξής:

- Όταν χρησιμοποιείτε αυτούσιο το κείμενο από κάποια άλλη εργασία να το ενσωματώνετε σε εισαγωγικά (ή να χρησιμοποιείτε πλάγια

γραμματοσειρά) και να προσθέτετε την παραπομπή. Γενικά να αποφεύγετε να χρησιμοποιείτε αυτούσια κείμενα εκτός αν είναι ορισμοί ή συγκροτούν πολύ σημαντικά επιχειρήματα.

- Να ερμηνεύετε τα κείμενα που διαβάζετε και να παρουσιάζετε την ερμηνεία σας στην εργασία, με χρήση βέβαια παραπομπής και να αποφεύγετε κατά το δυνατόν τις συνεχείς μεταφορές αυτούσιων αποσπασμάτων άλλων κειμένων.
- Να επιχειρείτε να διαλύσετε μια πιθανή σύγχυση και να κάνετε ξεκάθαρο ποιο είναι το απόσπασμα που μεταφέρετε από την πηγή και ποια η δική σας ερμηνεία, προφανώς με καλή και σωστή χρήση της γλώσσας και παραπομπή.
- Να μην υποκύπτετε στον πειρασμό μιας εύκολης ιδεοκλοπής και να παρουσιάζετε 'πρωτότυπες ιδέες άλλων ως δικές σας. Να κάνετε ξεκάθαρο ποιος έχει την ιδέα. Ακόμα και αν την περιγράψετε με δικά σας λόγια. Πάλι με παραπομπή.
- Να μην μεταφράζετε. Φοιτήτριες/ητές μεταφράζουν για να μελετήσουν στα Ελληνικά και εν τέλει μεταφέρουν την μετάφραση στη διπλωματική και χωρίς παραπομπή, επιχειρώντας να δώσουν την εντύπωση ότι οι απόψεις είναι δικές τους. Είναι μεγάλο λάθος, και επίσης εντοπίζεται και επαληθεύεται εύκολα.
- Γενικότερα, να στέκεστε εξεταστικά – κριτικά απέναντι σε ό,τι διαβάζετε. Η κριτική αντιμετώπιση σίγουρα απαιτεί κάποια ωριμότητα και αποκτάται με την υπομονή και το χρόνο που θα πρέπει να διαθέτετε κατά την ενασχόλησή σας με μια πτυχιακή ή διπλωματική εργασία.

Για να αντιμετωπίσει κάποιος κριτικά το θέμα του οφείλει τουλάχιστον να:

- έχει προσδιορίσει έναν - έστω ασαφή - στόχο ώστε να αντιμετωπίζει στην πορεία τα παραδείγματα, τις έννοιες και συνολικά το περιεχόμενο της εργασίας υπό το πρίσμα αυτού του στόχου,
- να εξετάζει την αξιοπιστία κάθε αναφοράς συγκρίνοντάς την με άλλες ώστε να εντοπίσει και να επεξεργασθεί τις πιο σημαντικές και να τις αποδώσει στο κείμενο της εργασίας.